

УДК 346.2:347.724

**ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОГО ВИЗНАЧЕННЯ
КОМПЕТЕНЦІЇ ТА ПРАВОМОЧНОСТІ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ
УЧАСНИКІВ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ**

Р. П. Бойчук,

*канд. юрид. наук, доцент, завідувач відділу
правового забезпечення галузевого інноваційного
розвитку НДІ правового забезпечення
інноваційного розвитку НАПрН України*

У статті автор аналізує прогалини чинного законодавства щодо порядку виключення учасника зі складу учасників товариства, який не повністю вніс свій внесок до статутного капіталу товариства, а також який систематично не виконує або неналежно виконує обов'язки, або перешкоджає своїми діями досягненню цілей товариства, при цьому коли інші учасники в сукупності володіють шістьдесятьма або менше відсотками голосів. На основі проведеного дослідження робить висновки та пропонує зміни в чинне законодавство.

Ключові слова: товариство з обмеженою відповідальністю, порядок скликання загальних зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю, виключення учасника з товариства з обмеженою відповідальністю.

Приводом до написання цієї статті є значна кількість судових рішень щодо вирішення спорів, які виникають із корпоративних відносин, реалізації своїх прав учасниками товариства з обмеженою відповідальністю. Проте ці рішення є суперечливими, що свідчить про наявність значних прогалин у законодавстві, неоднозначність застосування судами норм матеріального права. Зокрема, це стосується прогалин чинного законодавства щодо порядку

СУЧАСНІ ПРАВОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

скликання загальних зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю, визначення їх повноважними, порядку виключення учасника зі складу учасників товариства, який не повністю вніс свій внесок до статутного капіталу товариства, а також який систематично не виконує або неналежно виконує обов'язки, або перешкоджає своїми діями досягненню цілей товариства, при цьому інші учасники в сукупності володіють шістдесятьма або менше відсотками голосів.

У разі, коли добросовісні учасники володіють згідно зі статутом товариства частками в розмірі в сукупності не більше шістдесяти відсотків, то вони взагалі позбавлені можливості провести загальні збори учасників та виключити недобросовісного учасника з товариства, який не повністю вніс свій внесок до статутного капіталу товариства, а також який систематично не виконує або неналежно виконує обов'язки, або перешкоджає своїми діями досягненню цілей товариства.

Розглядаючи корпоративні спори, господарські суди неоднозначно застосовували положення статті 58 Закону «України «Про господарські товариства» [1] до учасників товариства з обмеженою відповідальністю, які не повністю внесли свої внески до статутного капіталу.

В одних випадках, суди вважали, що учасник, який не повністю вніс свій вклад до статутного капіталу, не набув корпоративних прав у розмірі, визначеному статутом, а тому володів на загальних зборах кількістю голосів, пропорційно внесеній частці. Так, наприклад, постанова Вищого господарського суду в справі № 1/170-13/41 (1/664-27/260) від 16.01.2007 [2]; постанова № 12/277пн від 27.08.2008 Донецького апеляційного господарського суду [3]; рішення господарського суду Вінницької області у справі № 7/237-07 від 13.05.2008 [4].

СУЧАСНІ ПРАВОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

В аналогічних справах господарськими судами зроблено протилежні висновки, зокрема постановою Вищого господарського суду в справі № 37/144-07 від 10.04.2008 [5]; постанова Харківського апеляційного господарського суду в справі 13/265-09 від 20.04.2010 [6]; Рекомендації президії Вищого господарського суду України 28.12.2007 «про практику застосування законодавства у розгляді справ, що виникають з корпоративних відносин (у редакції від 18.06.2009) [7].

Окремими проблемами правового статусу товариства з обмеженою відповідальністю, його механізму корпоративного управління займалися такі вчені-правники, як О. В. Гарагонич, О. Єфимов, О. Р. Кібенко, О. Р. Ковалишин, В. М. Кравчук, В. П. Мозолін, Л. С. Нецька, П. О. Повар, І. В. Спасибо-Фатєєва та ін. Алі ці питання не знайшли шляху вирішення, який би переважав у наукових працях.

Для розуміння сутності товариства з обмеженою відповідальністю як організаційно-правової форми юридичної особи насамперед потребують тлумачення такі правові категорії, як засновник та учасник господарського товариства, корпоративні права, установчі документи, статутний капітал, частка в статутному капіталі, частка в майні товариства.

Корпоративне підприємство утворюється (ч. 5 ст. 63 Господарського кодексу України) [8], як правило, двома або більше засновниками за їх спільним рішенням (договором), діє на основі об'єднання майна та/або підприємницької чи трудової діяльності засновників (учасників), їх спільного управління справами, на основі корпоративних прав, у тому числі через органи, що ними створюються, участі засновників (учасників) у розподілі доходів та ризиків підприємства. Корпоративними є кооперативні підприємства, підприємства, що створюються у формі господарського товариства, а також

СУЧАСНІ ПРАВОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

інші підприємства, в тому числі засновані на приватній власності двох або більше осіб. Відповідно до ст. 140 Цивільного кодексу України [9] товариством з обмеженою відповідальністю є засноване одним або кількома особами товариство, статутний капітал якого поділений на частки, розмір яких установлюється статутом. Схоже визначення товариства з обмеженою відповідальністю (зокрема щодо корпоративного устрою) міститься в ч. 3 ст. 80 Господарського кодексу [8], у ст. 50 Закону України «Про господарські товариства» [1].

Джерелами формування майна підприємства (ч. 2 ст. 66 ГК України) є:

- грошові та матеріальні внески засновників;
- доходи, одержані від реалізації продукції, послуг, інших видів господарської діяльності;
- доходи від цінних паперів;
- кредити банків та інших кредиторів;
- капітальні вкладення і дотації з бюджетів;
- майно, придбане в інших суб'єктів господарювання, організацій та громадян у встановленому законодавством порядку;
- інші джерела, не заборонені законодавством України.

Товариство є власником (ст. 12 Закону України «Про господарські товариства» [1]):

- майна, переданого йому учасниками у власність як вклад до статутного (складеного) капіталу;
- продукції, виробленої товариством у результаті господарської діяльності;
- одержаних доходів;
- іншого майна, набутого на підставах, не заборонених законом.

СУЧАСНІ ПРАВОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Ризик випадкової загибелі чи пошкодження майна, що є власністю товариства або передане йому в користування, несе товариство, якщо інше не передбачено установчими документами.

Отже, одним із джерел утворення майна (власності) товариства є вклади до статутного (складеного капіталу), передані йому учасниками у власність (абз. 1 ч. 1 ст. 115 ЦК України [9], абз. 1 ч. 1 ст. 12 ЗУ «Про господарські товариства» [1]). Таким чином, товариство з обмеженою відповідальністю належить до тієї моделі юридичних осіб, у якій засновники (учасники) передають такій юридичній особі майно у власність для формування статутного (складеного капіталу), втрачають право власності на таке майно, а взамін отримують зобов'язальні права, які йменуються «корпоративними права».

Визначення корпоративних прав міститься в ряді законодавчих актів, зокрема ст. 167 Господарського кодексу України [8], ст. 2 Закону України «Про акціонерні товариства» [10], п. 14.1.90. Податкового кодексу України [11]. Аналіз указаних законодавчих норм дає можливість виокремити такі основні елементи корпоративних (зобов'язальних, майнових та немайнових) прав:

- право на участь в управлінні господарською організацією;
- отримання певної частини прибутку (дивідендів) даної господарської організації;
- отримання активів господарської організації в разі її ліквідації в розмірах та порядку відповідно до закону.

Учаснику корпоративного утворення можуть належати також інші правомочності, передбачені законом та установчими документами. Корпоративні права засвідчують членство в господарській організації, яке зумовлено належністю частки у статутному (складеному) капіталі.

СУЧАСНІ ПРАВОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Із цього необхідно зробити висновок, що корпоративні права особи щодо конкретної господарської організації – це сукупність набутих правомочностей щодо неї в результаті членства та участі в формуванні статутного (складеного) капіталу.

Сума вкладів засновників та учасників господарського товариства (ст. 87 ГК України [8]) становить статутний капітал товариства. Розмір статутного капіталу дорівнює сумі вартості таких вкладів (ч. 1 ст. 144 ЦК України [9]). Статутний капітал товариства з обмеженою відповідальністю підлягає сплаті учасниками товариства до закінчення першого року з дня державної реєстрації товариства (ст. 52 Закону, ч. 3 ст. 144 ЦК України).

Аналіз законодавства України дає можливість виокремити такі основні функції статутного (складеного) капіталу:

- джерела створення початкового капіталу господарської організації (основних і оборотних коштів), необхідних для здійснення господарської діяльності;
- початкового капіталу господарської організації (основних і оборотних коштів), які є основою для здійснення господарської діяльності;
- гарантії мінімального розміру майна господарської організації для кредиторів;
- розрахункової бази розподілу прибутку (дивідендів) або активів.

Розмір статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю, частки його учасників визначаються статутом товариства. Цей розмір при обліку результатів фінансово-господарської діяльності також указується в повному розмірі за позицією пасиву балансу «Статутний капітал» (п. 37 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Баланс", затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87,

СУЧАСНІ ПРАВОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

zareestrovano u Ministerstvi yustitsii Ukrainy 21 chervnya 1999 r. za № 396/3689 [12]). Prote funktsiu pochatkovoho kapitalu, a znachyt, real'nogo finansuvannya hospodarskoi diyal'nosti vykonuyut tilyky chastky (ix chastyny), yakі splacheni, yakі i vplyvayut bezposerednyo na finansovi rezul'taty diyal'nosti tovarystva, i, vidpovidno, zabezpechuyut takі elementy korporativnykh prav, yak pravo na otrymannya uchasnikaми chastyny prybutku (dividendiv), aktiviv hospodarskoi organizatsii. Spivvidnoshennya splachenoho ta nespachenoho statutnogo kapitalu kharakteryzue finansovi mozhlyvosti pidpryemstva.

Takym chynom, pershoosnovou formuvannya mayna tovarystva, yak zabezpechuє hospodarsku diyal'nist', stvorennya dobavlenoi vartosti, є real'ne mayno, peredane uchasnikaми tovarystva, a vidpovidno, takі elementy korporativnykh prav, yak pravo na otrymannya chastyny prybutku tovarystva, chastyny aktiviv tovarystva, bezposerednyo pov'yazani z real'nym vkladom uchasnika do statutnogo kapitalu. Do takoho zh vysnovku diyshov Plenum VСУ. Zgidno z ch. 4 p. 30 Postanovy Plenumu VСУ «Pro praktyku rozglyadu sudami korporativnykh sporiv» № 13 vid 24.10.2008 [13] u razі, yaksho uchastnik ne povnist'ю vnis (ne povnist'ю splativ) sviy vklad do statutnogo kapitalu tovarystva, yomu vyplachuetsya diysna vartist' chastky proporsiyno vneseuiy (oplachenuy) chastini vkladu.

Otze, pravovi katehoriі «statutnyi kapital», «chastka v statutnomu kapitali» mayut podviyne znachennya. U perшому znachenni – se pasyv, dzhерело utvorennya pochatkovoho kapitalu z viznachenniam yoho «planovanoho» rozmiru, ta «planovanih» rozmiriv chastok u nyomu y vartosti vkladiv uchastnykiv; u drugomu – suкупnist' real'nogo mayna (osnovnykh ta oborotnykh aktiviv), sho skladatsya iz suкупnosti vkladiv zasnovnykiv ta uchastnykiv tovarystva, ta real'nyi vklad

СУЧАСНІ ПРАВОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

учасника до статутного капіталу відповідно (ст. 87 ГК Кодексу України, ст. 144 ЦК України).

Згідно зі ст. 190 ЦК України майном як особливим об'єктом вважаються окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки. Майнові права є неспоживною річчю. Майнові права визнаються речовими правами. Системний аналіз статей 144, 328, 346, 611 ЦК України дає можливість прийти до висновку, що учасник товариства з обмеженою відповідальністю не набуває права власності на корпоративні права в частині невнесеного вкладу до статутного капіталу.

Таким чином, необхідно зробити висновок про подвійний зміст правових категорій «статутний капітал», «частка у статутному капіталі», а також безпосередній зв'язок сукупності корпоративних прав із реальним внеском до статутного капіталу господарської організації.

Цей висновок підтверджується такими нормами законодавства.

1. Згідно з ч. 2 ст 86 ГК України вклад, оцінений у гривнях, становить частку учасника та засновника в статутному капіталі товариства. Порядок оцінки вкладів визначається в установчих документах господарського товариства, якщо інше не передбачено законом.

2. Майно підприємства (ст. 66 ГК України) становлять виробничі і невиробничі фонди, а також інші цінності, вартість яких відображається в самостійному балансі підприємства.

3. Звернення стягнення на частину майна товариства з обмеженою відповідальністю, пропорційну частці учасника товариства у статутному капіталі, за його особистими боргами (ст. 149 ЦК України) допускається лише в разі недостатності в нього іншого майна для задоволення вимог кредиторів. Кредитори такого учасника мають право вимагати від товариства виплати

СУЧАСНІ ПРАВОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

вартості частини майна товариства, пропорційної частці боржника в статутному капіталі товариства, або виділу відповідної частини майна для звернення на нього стягнення. Частина майна, що підлягає виділу, або обсяг коштів, що становлять її вартість, установлюється згідно з балансом, який складається на дату пред'явлення вимог кредиторами. Звернення стягнення на всю частку учасника в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю припиняє його участь у товаристві. Таким чином, мова йде про визначення вартості майна, а не вартісних показників джерел його утворення.

4. Такий же висновок можна зробити із змісту с. 54 Закону України «Про господарські товариства», ст. 148 ЦК України. При виході учасника з товариства з обмеженою відповідальністю йому виплачується вартість частини майна товариства, пропорційна його частці в статутному капіталі. Виплата провадиться після затвердження звіту за рік, у якому він вийшов із товариства, і в строк до 12 місяців із дня виходу. На вимогу учасника та за згодою товариства вклад може бути повернуто повністю або частково в натуральній формі.

Учаснику, який вибув, виплачується належна йому частка прибутку, одержаного товариством у даному році до моменту його виходу. Майно, передане учасником товариству тільки в користування, повертається в натуральній формі без винагороди.

5. Частина 3 статті 147 ЦК України закріплює, що частка учасника товариства з обмеженою відповідальністю може бути відчужена до повної її сплати лише в тій частині, в якій її вже сплачено. Варто звернути увагу на послідовність законодавця в цьому питанні. До набрання чинності ЦК України і внесення відповідних змін до ч. 2. ст. 53 Закону України «Про господарські товариства» учасник товариства з обмеженою відповідальністю міг передати

СУЧАСНІ ПРАВОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

свою частку (її частину) третім особам тільки після повного внесення вкладу учасником, який її відступає.

Учасники товариства з обмеженою відповідальністю мають право брати участь в управлінні товариством у порядку, визначеному в статуті, крім випадків, установлених законом (ст. 116 ЦК України). Управління ТОВ здійснюється учасниками не безпосередньо, а через систему органів, які визначені законом та статутом.

Вищим органом товариства з обмеженою відповідальністю є загальні збори його учасників. Вони складаються з учасників товариства або призначених ними представників. Учасники мають кількість голосів, пропорційну розміру їх часток у статутному капіталі (розмір частки – це сума вкладів учасника до статутного капіталу).

Загальні збори учасників товариства з обмеженою відповідальністю не є постійно діючим органом управління, скликаються не рідше двох разів на рік, якщо інше не передбачено установчими документами. Законом передбачається також можливість скликання позачергових загальних зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю.

Загальні збори учасників вважаються повноважними, якщо на них присутні учасники (представники учасників), що володіють у сукупності більш ніж 60 % голосів (ч. 1 ст. 60 ЗУ «Про господарські товариства»). У теорії та практиці така вимога щодо правомочності колегіального органу іменується кворумом.

Постає питання щодо порядку визначення кворуму по відношенню до всього планованого чи сформованого розміру статутного капіталу, кількості учасників, які присутні на зборах. Аналіз чинного законодавства та практики його застосування дає зробити висновок про різні підходи, а саме:

СУЧАСНІ ПРАВОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

– перший підхід – це співвідношення сформованого статутного капіталу (який приймається за 100 %) та часток учасників, які присутні на зборах і володіють кількістю голосів пропорційно їх часткам (ч. 1 ст. 60, абз. 4 ст. 58 ЗУ «Про господарські товариства»);

– другий підхід визначений ч. 5 ст. 53 ЗУ «Про господарські товариства» – співвідношення сукупності часток частини сформованого статутного капіталу, які належать учасникам, до часток учасників, які присутні на зборах і володіють кількістю голосів пропорційно до такої сукупності часток частини сформованого статутного капіталу. При цьому відповідно до змісту ст. 52, 53 ЗУ «Про господарські товариства» не приймається до визначення кворуму викуплена товариством реально сплачена частка в статутному капіталі;

– третій підхід впливає із ст. 55 Закону України «Про господарські товариства» – правонаступник може стати учасником товариства тільки в разі його бажання вступити до товариства з обмеженою відповідальністю та, крім того, коли є ще й згода на це інших учасників. Кворум у такому разі визначається за аналогією вимог, установлених ст. 53 ЗУ «Про господарські товариства».

Отже, необхідно зробити висновок, що норми ЦК України та ЗУ «Про господарські товариства» регулюють питання кворуму, визначення кількості голосів при голосуванні на загальних зборах учасників товариства з обмеженою відповідальністю, вартості частки в майні товариства, в першу чергу виходячи із реальних (сформованих часток) у статутному капіталі.

Постає питання про порядок визначення кворуму при прийнятті питання про виключення учасника зі складу учасників товариства з обмеженою відповідальністю у зв'язку з несплатою частки повністю або частково.

СУЧАСНІ ПРАВОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Відповідно до вимог ст. 144 ЦК України (ст. 52 ЗУ «Про господарські товариства») статутний капітал товариства з обмеженою відповідальністю підлягає сплаті учасниками товариства до закінчення першого року з дня державної реєстрації товариства. Якщо учасники до закінчення першого року з дня державної реєстрації товариства не внесли (не повністю внесли) свої вклади, загальні збори учасників приймають одне з таких рішень:

- про виключення зі складу товариства тих учасників, які не внесли (не повністю внесли) свої вклади, та про визначення порядку перерозподілу часток у статутному капіталі;
- про зменшення статутного капіталу та про визначення порядку перерозподілу часток у статутному капіталі;
- про ліквідацію товариства.

Усі три можливі рішення є виключною компетенцією загальних зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю. Сутність виключної компетенції щодо цих питань розкривається через ст. 145 ЦК України – питання, віднесені до виключної компетенції загальних зборів учасників товариства, не можуть бути передані ними для вирішення виконавчому органу товариства. Всі ці рішення направлені на створення певних негативних наслідків для учасника-порушника і є формою його корпоративної відповідальності, а також направлені на забезпечення функцій статутного капіталу, законних прав та інтересів кредиторів товариства й інших учасників. При прийнятті рішення про виключення зі складу товариства тих учасників, які не внесли (не повністю внесли) свої вклади, відповідно до ст. 64 ЗУ «Про господарські товариства» такі учасники не беруть участі в голосуванні. Що логічно й до участі, в такому випадку, у голосуванні щодо порядку

СУЧАСНІ ПРАВОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

перерозподілу часток у статутному капіталі. Виключення учасника з товариства призводить до наслідків, передбачених ст. 4 і 55 цього Закону.

Загальні збори учасників товариства з обмеженою відповідальністю приймають рішення простою або кваліфікованою більшістю голосів. Із питань, зазначених у пунктах "а", "б" ст. 41 Закону України «Про господарські товариства», а також при вирішенні питання про виключення учасника з товариства рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосують учасники, що володіють у сукупності більш ніж 50 % загальної кількості голосів учасників товариства. З решти питань рішення приймається простою більшістю голосів. При цьому кожен учасник, беручи участь у зборах, може впливати на прийняття рішення, голосуючи за нього, проти нього або утримуючись від голосування.

Таким чином, визначення кворуму з урахуванням кількості голосів учасника (учасників) в частині несплаченої частки при прийнятті рішення про його виключення приведе (по суті) до його впливу на таке рішення, а також на вплив щодо рішення про порядок перерозподілу часток, або рішення про ліквідацію товариства.

На підставі викладеного необхідно зробити висновок, що:

- учасники товариства з обмеженою відповідальністю мають кількість голосів, пропорційну їх часток реально внесених до статутного капіталу товариства;
- виключення учасника зі складу учасників товариства належить до виключної компетенції загальних зборів учасників у розумінні, що вказана компетенція не може бути передана до вирішення інших органів управління. З позицій принципу справедливості, охоронюваного законом інтересу, положень ч. 2 ст. 124 Конституції України [14], учасники, що володіють більш ніж 50

СУЧАСНІ ПРАВОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

відсотками загальної кількості голосів учасників товариства, у разі відсутності (неможливості скликання) компетентного органу управління, можуть реалізувати своє право на виключення недобросовісного учасника шляхом звернення з відповідною вимогою до суду;

– для усунення вищенаведених та інших прогалин визначення правового статусу товариства з обмеженою відповідальністю, механізмів управління та внутрішньо-корпоративного контролю найдоцільніше прийняти Закон України «Про товариства з обмеженою відповідальністю».

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про господарські товариства [Текст] : Закон України від 19 вересня 1991 р. № 1576-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.
2. Постанова Вищого господарського суду у справі № 1/170-13/41 (1/664-27/260) від 16.01.2007 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/369482>. – Заголовок з екрана.
3. Постанова Донецького апеляційного господарського суду № 12/277пн від 27.08.2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: (<http://reyestr.court.gov.ua/Review/2422129>). – Заголовок з екрана.
4. Рішення господарського суду Вінницької області у справі № 7/237-07 від 13.05.2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/1671946>). – Заголовок з екрана.
5. Постанова Вищого господарського суду у справі № 37/144-07 від 10.04.2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/1868631>. – Заголовок з екрана.
6. Постанова Харківського апеляційного господарського суду у справі 13/265-09 від 20.04.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/9261345>. – Заголовок з екрана.

СУЧАСНІ ПРАВОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

7. Рекомендації Президії Вищого господарського суду України від 28.12.2009 № 04-06/190 «Про доповнення рекомендацій президії Вищого господарського суду України від 28.12.2007 р. № 04-5/14 «Про практику застосування законодавства у розгляді справ, що виникають з корпоративних відносин» / Вісник господарського судочинства. – 2010. – № 1. – С. 8.
8. Господарський кодекс України [Текст] : прийнятий 16.01.2003 р. № 436-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 18, 19–20, 21–22. – С. 144.
9. Цивільний кодекс України [Текст] : прийнятий 16.01.2003 р. № 435-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.
10. Про акціонерні товариства [Текст] : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI // Офіц. вісн. України. – 2008. – № 81. – Ст. 2727.
11. Податковий кодекс України [Текст] : прийнятий 02.12.2010 № 2755-VI // Офіц. вісн. України. – 2010.– № 92.– Т. 1. – Ст. 3248.
12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Баланс" [Текст] : Наказ Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 червня 1999 р. за № 396/3689 // Офіц. вісн. України. – 1999. – № 25. – С. 335.
13. Про практику розгляду судами корпоративних спорів [Текст] : постанова Пленуму ВСУ № 13 від 24.10.2008 р. // Вісн. Верхов. суду України. – 2008.– № 11.
14. Конституція України станом на 01 січня 2013 р. [Текст] // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

REFERENCES

1. Pro hospodarski tovarystva (On Business Associations: The Law of Ukraine dated by September 19, 1991) [Tekst] : Zakon Ukrainy vid 19 veresnia 1991, No. 1576-XII, *Vidom. Verkhov. Rady Ukrainy*, 1991, No. 49, p. 682.
2. Postanova Vyshchoho hospodarskoho sudu u spravi No. 1/170-13/41 (1/664-27/260) vid 16.01.2007 (Resolution of the Supreme Economic Court in the case № 1 / 170-13 / 41 (1 / 664-27 / 260) dated by 16.01.2007), [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/369482>.

СУЧАСНІ ПРАВОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

3. Postanova Donetskoho apeliatsiinoho hospodarskoho sudu No. 12/277pn vid 27.08.2008 (Resolution of the Donetsk Appellate Commercial Court № 12 / 277pn dated by 27.08.2008), [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/2422129>.
4. Rishennia hospodarskoho sudu Vinnytskoi oblasti u spravi No. 7/237-07 vid 13.05.2008 (The decision of the Economic Court of Vinnitsa region in the case № 7 / 237-07 dated by 13.05.2008), [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/1671946>.
5. Postanova Vyshchoho hospodarskoho sudu u spravi No. 37/144-07 vid 10.04.2008 (Resolution of the Supreme Economic Court in the case № 37 / 144-07 dated by 10.04.2008), [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/1868631>.
6. Postanova Kharkivskoho apeliatsiinoho hospodarskoho sudu u spravi No. 13/265-09 vid 20.04.2010 (Resolution of the Kharkov Appellate Commercial Court in the case of 13 / 265-09 dated by 20.04.2010), [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/9261345>.
7. Rekomendatsii Prezydii Vyshchoho hospodarskoho sudu Ukrainy vid 28.12.2009 No. 04-06/190 «Pro dopovnennia rekomendatsii prezydii Vyshchoho hospodarskoho sudu Ukrainy vid 28.12.2007, No. 04-5/14 «Pro praktyku zastosuvannia zakonodavstva u rozghliadi sprav, shcho vynykaiut z korporatyvnykh vidnosyn» (Recommendations of the Presidium of the Supreme Economic Court of Ukraine dated by 28.12.2009 № 04-06/190 «On the addition of the recommendations of the presidium of the Supreme Economic Court of Ukraine dated by 28.12.2007. № 04-5 / 14 «On the practice of law enforce in cases arising from corporate relations», *Visnyk hospodarskoho sudochynstva*, 2010, No. 1, p. 8.
8. Hospodarskyi kodeks Ukrainy (The Commercial Code of Ukraine) [Tekst] pryiniaty 16.01.2003, No. 436-IV, *Vidom. Verkhov. Rady Ukrainy*, 2003, No.18, pp. 19–20, pp. 21–22, p. 144.
9. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy (The Civil Code of Ukraine) [Tekst] : pryiniaty 16.01.2003 r. № 435-IV, *Vidom. Verkhov. Rady Ukrainy*, 2003, No. 40–44, p. 356.
10. Pro aktsionerni tovarystva [Tekst] : Zakon Ukrainy vid 17.09.2008, No. 514-VI (On joint-stock companies: The Law of Ukraine dated by 17.09.2008 V No. 514-VI), *Ofits. visn. Ukrainy*, 2008, No. 81, p. 2727.
11. Podatkovyi kodeks Ukrainy (Tax Code of Ukraine) [Tekst] : pryiniaty 02.12.2010 No. 2755-VI, *Ofits. visn. Ukrainy*, 2010, No. 92.– Т. 1, p. 3248.

СУЧАСНІ ПРАВОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

12. Polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 2 "Balans" [Tekst] : Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 31 bereznia 1999, No. 87 (Regulation (Standard) of statutory accounting 2 "Balance": Decree of the Ministry of Finance of Ukraine dated by 31 March 1999, № 87), zareiestrovano v Ministerstvi yustytzii Ukrainy 21 chervnia 1999, No. 396/3689, *Ofits. visn. Ukrainy*, 1999, No. 25, p. 335.

13. Pro praktyku rozghliadu sudamy korporatyvnykh sporiv [Tekst] postanova Plenumu VSU No. 13 vid 24.10.2008 (On the courts practice on corporate disputes: Resolution of the Plenum of the Supreme Court № 13 dated by 24.10.2008), *Visn. Verkhov. sudu Ukrainy*, 2008, No. 11.

14. Konstytutsiia Ukrainy stanom na 01 sichnia 2013 (The Constitution of Ukraine as of January 1, 2013) [Tekst], *Vidom. Verkhov. Rady Ukrainy*, 1996, No. 30, p. 141.

ОТДЕЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ЗАКОНОДАТЕЛЬНОГО ОПРЕДЕЛЕНИЯ КОМПЕТЕНЦИИ И ПРАВОМОЧНОСТИ СОБРАНИЯ УЧАСТНИКОВ ОБЩЕСТВА С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ

Бойчук Р. П.

В статье автор анализирует пробелы действующего законодательства о порядке исключения участника из состава участников хозяйственного общества, который не полностью внес свой вклад в уставный капитал общества, а также систематически не выполняет или ненадлежащим образом выполняет обязанности, или препятствует своими действиями достижению целей общества, при этом когда другие участники в совокупности владеют шестьюдесятью или менее процентов голосов. На основе проведенного исследования делает выводы и предлагает изменения в действующее законодательство.

Ключевые слова: общество с ограниченной ответственностью, порядок созыва общего собрания участников общества с ограниченной ответственностью, исключение участника из общества с ограниченной ответственностью.

СУЧАСНІ ПРАВОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

**SEPARATE PROBLEMS OF JURISDICTION AND COMPETENCE OF
PARTICIPANTS' IN A LIMITED LIABILITY COMPANY GENERAL MEETING
LEGISLATIVE DETERMINATION**

Boychuk R. P.

In the paper some challenges concerning gaps in economic legislation have been reviewed. Described issues are related to: involuntarily removal of an LLC member, who does not pay full shareholder fee, and who does not execute or conducts responsibilities of LLC member improperly, or precludes by his actions from achievement of company purposes, herewith other participants collectively own sixty or less percent of votes. The author has given the definition of the owner and shareholder (member), voting rights (corporate rights), foundation documents, share capital, share of stock, share of assets. The author has analyzed various points of view concerning the definition of voting rights (corporate rights) of LLC shareholder, Stockholders' Equity and share of stock, and difference between voting right and the amount of their contribution to the business. Court practice concerning efficient resolution of complex commercial and corporate disputes and legal means for prevention of conflicts between LLC members have been researched by author.

Keywords: Limited Liability Company, order of general meeting convening of participants' in a Limited Liability Company, participant expulsion from Limited Liability Company.